

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA POLONĂ MATERNĂ, LIMBA ȘI
LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU
COPII, METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN
LIMBA POLONĂ MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII
ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

**EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA POLONĂ MATERNĂ)**

**București
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul preșcolar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru Examenul național de definitivare în învățământ a educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba polonă maternă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Competențele specifice a educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba maternă polonă;
- Tematica programei în următoarea ordine a disciplinelor:
  1. Limba și literatura polonă maternă,
  2. Metodica predării activităților în limba polonă maternă în învățământul preșcolar;
  3. Limba și literatura română și universală pentru copii;
  4. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar.
- Repere bibliografice.

COMPETENȚELE PROFESIONALE ¹ ALE CADRULUI DIDACTIC (EDUCATOARE/INSTITUTOR/PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR)

● Proiectarea activităților educaționale

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște, decodifică, identifică elemente de curriculum (modele de proiectare curriculară, tipologia activităților și strategiilor didactice etc.) în activitatea instructiv-educativă în grădinița de copii - Utilizează un limbaj psihopedagogic științific. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifică nevoile de învățare ale preșcolarilor și stabilește obiective educaționale informative și formative în funcție de particularitățile de grup și individuale 	<ul style="list-style-type: none"> - Își asumă modul de organizare a unui demers didactic

● Conducerea și monitorizarea procesului de instruire

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște în mod elementar modul de organizare și conducere a activităților instructiv-educative. 	<ul style="list-style-type: none"> - Asigură adecvarea strategiilor de instruire la caracteristicile individuale și de grup ale preșcolarilor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Se adaptează flexibil la condițiile curriculare concrete.

● Evaluarea activităților educaționale

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște funcțiile evaluării precum și unele metode și instrumente de evaluare specifice învățământului preșcolar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează probe și instrumente de evaluare simple. 	<ul style="list-style-type: none"> - Manifestă disponibilitate de îmbunătățire a instrumentarului de evaluare folosit.

● Integrarea și utilizarea TIC în educație

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște terminologia specifică TIC și înțelege rolul interacțiunii dintre preșcolar – computer 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifică unele activități sau secvențe de activitate care pot fi realizate cu ajutorul TIC 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectează, în condiții de autonomie restrânsă, unele secvențe de învățare care presupun utilizarea TIC

● Cunoașterea, consilierea și tratarea diferențiată a preșcolarilor

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște unele metode și tehnici de consiliere și tratare diferențiată a copiilor preșcolari 	<ul style="list-style-type: none"> - Reflectează asupra consecințelor ce decurg din aplicarea diferitelor metode și tehnici de consiliere și de tratare diferențiată a copiilor preșcolari 	<ul style="list-style-type: none"> - Manifestă deschidere pentru a experimenta noi metode și tehnici de cunoaștere și consiliere a preșcolarilor

● Managementul grupei de preșcolari

CUNOȘTINȚE	ABILITĂȚI	ATITUDINI
<ul style="list-style-type: none"> - Cunoaște diferite teorii cu privire la asigurarea managementului 	<ul style="list-style-type: none"> - Creează un mediu ambiant plăcut pentru grupa de 	<ul style="list-style-type: none"> - Este dispus să accepte sfaturi pentru mai buna

¹ Kitul mentorului de inserție profesională, Proiect POSDRU De la debut la succes, ID 36525, București, 2013

grupe de preșcolari	preșcolari care i-a fost încredințată - Antrenează copiii în organizarea sălii și a mediului curricular	organizare a mediului de învățare și a grupei de preșcolari
---------------------	--	---

• **Dezvoltarea instituțională a unității de învățământ preșcolar și dezvoltarea de parteneriate grădiniță - comunitate**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele instituții din comunitatea locală care se află în legătură cu unitatea de învățământ preșcolar	- Realizează un schimb minimal de informații, prin diferite canale de comunicare, cu diferiți parteneri educaționali	- Se implică în stabilirea unor legături între grădiniță și comunitatea locală

• **Managementul carierei și al dezvoltării personale**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște și înțelege cu obiectivitate nivelul propriei pregătiri profesionale	- Își elaborează proiecte de dezvoltare personală și profesională	- Manifestă o conduită (auto)reflexivă asupra activităților profesionale și personale

• **Cercetare educațională aplicativă**

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
- Cunoaște unele modele de elaborare a design-ului unei cercetări educaționale	- Elaborează micro-proiecte de cercetare educațională în condiții de asistență și consiliere metodologică	- Manifestă o atitudine favorabilă față de cercetarea educațională

1. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBĂ ȘI LITERATURĂ POLONĂ MATERNĂ

I. Limba polonă

Limbă și stil

- Limbă și limbaj.
- Limbă literară, limbă populară, limbă standard.
- Stilul individual și stilurile funcționale.

Fonetica și fonologie

- Aparatul fonator și sunetele limbii polone.
- Producerea și receptarea sunetelor.
- Clasificarea articulatorie și acustică a vocalelor și a consoanelor limbii polone. Semivocale.
- Corespondența dintre litere și sunete.
- Segmentul vocalic: Diftong. Triftong. Hiat.
- Silaba. Structura analitică a silabei. Regulile silabației în limba polonă.
- Ortografia și uvintelor în silabe.
- Unitățile suprasegmentale despărțirea cintensive și extensive (accentul și intonația).
- Accentul. Regulile de folosire corectă a accentului în limba polonă.
- Alternanțe fonetice la nivelul limbii polone.

Punctuație și ortografie

- Principii care stau la baza ortografiei.
- Norme ortografice și norme ortoepice.
- Semnele de punctuație și de ortografie.
- Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice.
- Scrierea cu majusculă. Abrevierile.

Lexicologie

- Vocabularul ca totalitate a cuvintelor limbii polone.
- Vocabular fundamental și masa vocabularului.
- Organizarea vocabularului: Vocabular activ – vocabular pasiv. Vocabular literar – vocabular neliterar.
- Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului.
- Sensul cuvintelor: sensul propriu și sensul figurat.
- Sens lexical și sens gramatical.
- Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie).
- Structura morfologică a cuvântului.
- Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe.)
- Resurse stilistice ale vocabularului.
- Expresii și locuțiuni.
- Frazeologia și contextualizarea.

Morfologie

- **Părțile de vorbire flexibile (Clasificare. Locuțiuni. Categorii morfologice. Funcții sintactice):**
  - Substantivul - Clasificare. Categorii gramaticale. Funcțiile sintactice
  - Articolul – Clasificare
  - Pronumele - Clasificare. Categorii gramaticale. Funcțiile sintactice
  - Adjectivul - Clasificare. Categorii gramaticale. Funcțiile sintactice
  - Numeralul - Clasificare. Categorii gramaticale. Funcțiile sintactice
  - Verbul - Clasificare. Categorii gramaticale. Funcțiile sintactice
- **Părțile de vorbire neflexibile (Clasificare. Locuțiuni. Funcții sintactice):**
  - Adverb- Clasificare. Categorii gramaticale. Funcțiile sintactice

- Conjuncție - Clasificarea conjuncțiilor după tipul de raport sintactic. Clasificarea conjuncțiilor după structură.
- Prepoziție – Clasificare. Regim cazual
- Interjecție - Clasificarea semantică a interjecțiilor. Clasificarea sintactică a interjecțiilor.

Sintaxa

- Enunțul (tipuri de propoziții)

A. Sintaxa propoziției:

- Părți principale de propoziție:
  - Subiectul – Clasificare, Exprimarea subiectului;
  - Predicatul - Clasificare, Exprimarea predicatului;
  - Probleme de acord;
- Părți secundare de propoziție:
  - Atributul - Clasificare, Exprimarea atributului;
  - Complementul – Tipuri de complemente, Clasificare, Exprimarea complementului;
  - Relația determinat/ determinant.

B. Sintaxa frazei:

- Propoziția și felul propozițiilor după structură, după aspectul lor pozitiv (afirmativ) sau negativ, după scopul comunicării, după afectivitate și după conținutul exprimat;
- Fraza;
- Raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonarea și de subordonarea în propoziție și în frază;
- Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază;
- Tipuri de subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă, circumstanțială.

II. Literatura polonă, literatura pentru copii

a) Conceptul de literatură pentru copii

- Definiții. Caracteristici fundamentale. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii. Autori polonezi care au scris poezie pentru copii. Autori polonezi de proză pentru copii. Personaje.

b) Specii literare accesibile preșcolarilor și valorile formative ale textelor literare destinate copiilor.

- Generalități. Principalele genuri și specii literare, accesibile preșcolarilor.
- Genuri și specii literare în literatura pentru copii. Genuri tradiționale (cântece, poeme, povești, basme); genuri moderne (benzi desenate, albumen, enciclopedie, teatru).

c) Creația populară

- **Genul liric – lirica populară**
  - Colinde;
  - Proverbe, zicători, ghicitori;
  - Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători).

- **Genul epic**

- **Basmul:** polskie baśnie – do wyboru, np. Waligóra i Wyrwidąb, Z chłopą król.

d) Creația cultă

- **Genul epic.**

- **Fabula:** Jean de La Fontaine – Konik polny i mrówka;
- **Legenda:** legendy polskie – do wyboru, np. O Czechu, Lechu i Rusie, O smoku Wawelskim, O Warsie i Sawie;
- **Basmul:** Adam Mickiewicz – Przyjacielem; Ignacy Krasicki – Wół i mrówki, Słownik i szczygieł, Mądry i głupi; / Basmul modern: Carlo Collodi – Pinokio, Lyman Frank Baum – Czarnoksiężnik z krainy Oz, Antoine de Saint-Exupéry – Mały Książę;

- **Povești:** Aleksander Fredro – Bajki; Hans Christian Andersen – Brzydkie kaczątko; Bracia Grimm – Królewna Śnieżka; Charles Perrault – Czerwony Kapturek;
- **Povestirea și schița:**
- **Povestiri despre copilărie:** Adam Mickiewicz – Pan Tadeusz, Bolesław Prus – Antek, Henryk Sienkiewicz – Janko Muzykant; Hans Christian Andersen – Dziewczynka z zapalkami;
- **Povestiri și schițe care evocă trecutul istoric:** Maria Dąbrowska – Dzieci ojczyzny;
- **Romanul pentru copii și despre copii:** Janusz Korczak – Król Maciuś Pierwszy, Mark Twain – Przygody Tomka Sawyera;
- **Genul liric**
  - **Poezia despre copilărie:** Maria Konopnicka – Co słonko widziało, Jak się dzieci z Rozalią w Bronowie bawiły;
  - **Poezia despre natură și viețuitoare:** Maria Konopnicka – *O krasnoludkach i sierotce Marysi*, Muchy Samochwały, Pan Zielonka, Bocian, Ogródek, Pojedziemy w cudny kraj.

Bibliografie

I. Limba polonă

1. Danuta Ostaszewska, Jolanta Tambor, *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, wyd. 2, Warszawa 2020
2. *Encyklopedia języka polskiego*, pod red. S. Urbańczyka i M. Kucały, wyd. 3, Wrocław 1999.
3. *Gramatyka współczesnego języka polskiego*, red. Grzegorzyczkowa R., Laskowski R., Wróbel H., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
4. Grzegorzyczkowa R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1996.
5. *Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, pod red. Edwarda Polańskiego, Warszawa 2000.
6. *Praktyczny słownik poprawnej polszczyzny*, pod red. Andrzeja Markowskiego, Warszawa 1996.
7. *Saloni* Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, PWN, Warszawa 1985.
8. *Słownik poprawnej polszczyzny*. Warszawa 2019.

II. Literatura polonă pentru copii

1. Baluch A., *Książka jest światem, o literaturze dla dzieci małych oraz dla dzieci starszych i nastolatków*, Kraków 2005.
2. Dyka F., Kida J., *Metodyczne opracowanie lektur dla uczniów klas początkowych*, Rzeszów 2000.
3. *Książka dziecięca 1990-2005, konteksty kultury popularnej i literatury wysokiej*, praca zbiorowa pod red. nauk. Grzegorza Leszczyńskiego, Danuty Świerczyńskiej-Jellonek, Michała Zająca, Warszawa, 2006.
4. Leszczyński G., *Literatura i książka dziecięca: słowo, obieg, konteksty*, Warszawa 2003.
5. Lewandowicz-Nosal G., *Od czterech do sześciu: książki dla przedszkolaka*. Warszawa 2012.
6. Niewola D., *Zaczarowany świat przedszkolaka, książka nie tylko dla nauczycieli*. Bielsko - Biała 1999.
7. Papuzińska J., *Dziecięce spotkania z literaturą*, Warszawa 2007.
8. Papuzińska J., *Inicjacje literackie, problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką*, Warszawa 1988.
9. Szeffler E., *Książka literacka dla dziecka w edukacji wczesnoszkolnej, próba oceny i propozycja wykorzystania*, Bydgoszcz 1998.
10. Ungeheuer-Gołąb A., *Literackie inspiracje w rozwoju przedszkolaka*. Warszawa 2012.

2. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA POLONĂ MATERNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preșcolară (ghidarea copiilor preșcolari spre receptarea și înțelegerea adecvată a textului literar specific);
- didactica textului literar epic și a textului dramatic, precum și didactica poeziei.
- Abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale și de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări și adecvarea acestora la tema abordată;
- Abordarea limbajelor diferitelor arte / științe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, sculptură, cinematografie / fotografie, astrologie, geografie, heraldică etc.).
- Strategii de învățare și exersare a ascultării active la preșcolari;
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preșcolarității (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul).

Bibliografie

1. Aktywizowanie ucznia w edukacji wczesnoszkolnej / Renata Michalak. - Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 2004
2. Efektywne i atrakcyjne metody pracy z dziećmi / Mariola Jąder. - Kraków : Oficyna Wydawnicza Impuls, 2009.
3. Gotowe scenariusze lekcji aktywizujących czyli Jak odkleić dziecko od krzeselka i przywrócić mu wyobraźnię / Elżbieta Drygas. - Poznań : Wydawnictwo Publicat, cop. 2014.
4. Kompetencje kreatywne nauczyciela wczesnej edukacji dziecka / pod red. nauk. Ireny Adamek i Józefy Bałachowicz. - Wyd. 2. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2014.
5. Wspieranie rozwoju zdolności uczniów w edukacji wczesnoszkolnej : teoria i praktyka : praca zbiorowa / pod red. Irena Stańczak. - Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, cop. 2008.

Articole

1. Bednarska J., *Moje pierwsze spotkanie z trzylatkami.* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2001, nr 6, s. 351-352
2. Bakowicz A., Romanowska E., *Wymyślanki - swobodne teksty dzieci* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 8, s. 629-630 .
3. Drabik W., *Ta praca przynosi satysfakcję* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 9, s. 699-702.
4. Falkiewicz-Szult M., *Przymus czy swoboda w przedszkolu?* // Edukacja i Dialog. - 2003, nr 7, s. 14-19.
5. Gil-Aleksiak M., Lubrycht B., Formela B., *Wspomagamy rozwój dziecka* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 2, s. 109-112.
6. Gryń A., Polcyn K., *Bawimy się w malarzy* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2000, nr 2, s.116-117
7. Grzegorzczak D., *Poznajemy dziecko jeszcze raz* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 8, s. 636-637.
8. Hubicka J., *Zacznijmy od imienia* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1995, nr 9, s. 570-571.

9. Kamecka E., *Praca z sześciolatkiem... od A do Z* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 6, s. 37-43.
10. Kujawa I., *Małe formy sceniczne* // wychowanie w Przedszkolu. - 1994, nr 7, s. 426-429.
11. Leciej U., *O metodzie dobrego startu* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1995, nr 6, s. 333-335
12. Lubowiecka J., *Metoda problemowa już w przedszkolu* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1991, nr 8, s. 339-346 .
13. Morzyszek-Banaszczyk E., *Twórcze zabawy przedszkolaków. Zaciekawienie światem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 8, s. 598-601.
14. Nastarewicz S., *Warsztaty artystyczne* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 7, s. 555-556.
15. Nawrocka B., *Edukacja sześciolatek, zabawa z trójkątem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2003, nr 1, s. 31-32.
16. Polcyn K., *Zaciekać dzieci książką* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2003, nr 2, s. 94-95.
17. Polcyn K., *Bawimy się w teatr* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 6, s.346-347 .
18. Przysiężna B., *Opowieść ruchowa w pracy z dzieckiem* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 5, s. 378-380.
19. Rudecka E., *Zaproszenie do zabawy* // Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 10, s. 617-619.
20. Szeffler E., *Jak zachęcać dzieci do czytania i zabaw z książką* // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 1995, nr 6, s. 31-34.
21. Twardowski A., *Strategie nauczania wspierające rozwój psychiczny dziecka* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 4, s. 3-9.
22. Uszyńska-Jarmoc Janina: *Metody wspierania aktywności edukacyjnej* // Wychowanie w Przedszkolu. - 2004, nr 9, s. 3-11.

3. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. LIMBA ROMÂNĂ

Fonetică și vocabular

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
- Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Omografe, omofone. Accentul.
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe diminutive și augmentative.
- Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi)
- Paronimele frecvente. Pleonasmul.

Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)

- Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe Verbul în propoziție.
- Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
- Exprimarea însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
- Pronumele în propoziție.
- Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii.
- Adverbul în propoziție.
- Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură.

Propoziția

- Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjunția și prepoziția)
- Propoziția principală/propoziția secundară.

Fraza

- Propoziția regentă/elementul regent.

II. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici:

1. Creația populară

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori
- Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic și merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **poeziile copilăriei** (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*)
- **poezia despre natură și vietuitoare** (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).

b. Genul epic

- **în versuri:**
  - **fabula** (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*)
  - **balada** (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*)
- **în proză:**
  - **schita** (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită*)
  - **povestirea** (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)
  - **legenda** (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*)

- **basmul cult** (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Rățușca cea urâtă*)

BIBLIOGRAFIE

I. Limba română

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită (2005), Editura Univers Enciclopedic, București
2. Gheorghe, M., (2009), *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov
3. Golopenția S., (2017), *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală)
4. Pană-Dindelegan, G. (coord.), (2019), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
5. <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
6. <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Balazs, L., (2003), *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca
2. Călinescu, G., (2003), *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București
3. Ciopraga, Constantin, (1997), *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași
4. Norel, M., (2012), *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>)
5. *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md)
6. *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare)
7. www.enciclopediavirtuala.ro
8. <http://ro.literaryframework.eu/>
9. www.romanianvoice.com/poezii/
10. www.cartiaudio.eu
11. www.biblior.net

4. METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR DE LIMBĂ ROMÂNĂ ÎN GRĂDINIȚELE DE COPII CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

TEMATICA

- Clasificarea și structura activităților de joc didactic. Metodica desfășurării lor.
- Povestirile copiilor (repovestirile și povestirile create de copii). Metodica desfășurării lor.
- Memorizările. Clasificare. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Structura activității de lectură după imagini. Valori formative.
- Convorbirea. Tematică. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Jocuri de creație, cu subiecte din povești și basme. Valori formative.

BIBLIOGRAFIE

1. Brate, Rodica, (2014) *Limba și literatura română/universală pentru copii. Metodica predării limbii române: definitivat, gradul II: învățători, institutori, profesori (în limbile minorităților)*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu
2. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012), *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar*, Editura Aramis Print, București
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești
4. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Diamant, Pitești
5. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemonde, București
6. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România
7. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar*, Editura Sitech, Craiova
8. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Editura Arves, Craiova
9. Vrășmaș. E. (2014). *Educația timpurie*. Editura Arlequin, București
10. *** *Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare)
11. <http://educatiaccontinua.edu.ro/repere-metodologice.html>